

О. С. Кучерук

Злучений українсько-американський допомоговий комітет (ЗУАДК)

ЗЛУЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ

(ЗУАДК) – благодійницька організація. Засн. у червні 1944 у м. Філадельфія (США) як Укр. допомоговий комітет, що у листопаді того ж року об'єднався із Укр. воєн. допомогою (м. Детройт) і отримав сучасну назву. Гол. мета – надання матеріал. допомоги українцям на батьківщині й у ін. країнах, де вони опинилися внаслідок 2-ї світової війни. Однак, оскільки рад. уряд заборонив безпосередню допомогу окремим установам і особам в УРСР, діяльність комітету спрямовано майже виключно на політ. еміграцію в Зх. Європі. ЗУАДК, як і його партнер – Фонд допомоги українців Канади, надавав допомогу через створ. 1945 Укр. центр. допомогове бюро в Лондоні. 1947 організов. представництво ЗУАДК у Мюнхені, відділи у м. Зальцбург (Австрія), Парижі, Брюсселі. Певний час діяли також відділи у м. Трієст (Італія) й Берліні, осередки в місцях великого скупчення українців у Німеччині. 1947–57 комітет займався в осн. переселенням укр. емігрантів, зокрема до США завдяки його допомозі виїхало бл. 60 000 осіб. Також здійснено низку заходів з юрид. захисту укр. [Ді-Пі](#), спрямов. проти примус. репатріації, за визнання нац. статусу укр. емігрантів, надання прав емігрантів колиш. воякам дивізії «Галичина», бійцям УПА тощо. У 1950-х рр. ЗУАДК допомагав укр. емігрант. культур. і наук. установам, опікувався емігрантами, які залишилися в Німеччині й Австрії. Наприкінці 1960-х рр. комітет відсилав продукти, одяг, медикаменти українцям – жертвам землетрусу в Югославії, згодом – укр. політв'язням і їхнім родинам у СРСР, а також політ. біженцям з Польщі; 1985 створив і фінансував програму продажу землі малоземел. поселенцям у Бразилії. Після проголошення незалежності 1991 діяльність ЗУАДК поширена і на Україну – 1993 відкрито представництва у Києві та Львові, що реалізують програми допомоги дит. притулкам та інтернатам, друкарням, б-кам тощо. Керів. органом ЗУАДК є рада директорів, яку обирають заг. збори. Президентами ЗУАДК були [В. Галан](#) (1944–47, 1955–78), [І. Панчук](#) (1947–53), [Л. Мишуга](#) (1953–55), [М. Стахів](#) (1955), [О. Білик](#) (1979–96), нині – [Л. Кий](#) (від 1996); виконав. дир. – [В. Галан](#) (1947–55), [В. Мудрий](#) (1955–64), [О. Тарнавський](#) (1964–78), [І. Скальчук](#) (1982–92),

нині – С. Гавриш (від 1992). Неперіодично виходять «Вісті» цього комітету.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Тарнавський О. Брат – братові: Книга про ЗУАДК. Філадельфія, 1971.

Бібліографічний опис:

Злучений українсько-американський допомоговий комітет (ЗУАДК) / О. С. Кучерук //
Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І.
Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних
досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-16350>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України
([докладніше](#)).